

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
16/83	Kommunestyret - Ørland kommune	22.09.2016

KONTROLLUTVALGET - FRAMSENDING AV SAK 10/16 - OFFENTLIGE ANSKAFFELSER I ØRLAND KOMMUNE - MERKNAD

Kontrollutvalgets innstilling

Kommunestyret pålegger alle avdelinger og enheter i Ørland kommune om at følgende lover, forskrifter, egne reglement og internkontroll skal etterleves i forbindelse med offentlig anskaffelser:

- Anskaffelsesloven, Forskrift om offentlig anskaffelse og Ørland kommune sitt anskaffelsesreglement følges.
- Reglene for hva som er drift og hva som er investering skal følges.
- Kommunens internkontroll i forbindelse med offentlig anskaffelser skal være kjent.

Betingelser ved kjøp av tjenester fra næringsvirksomhet og ikke næringsvirksomhet må klarlegges i forbindelse med inngåelse av avtaler.

Sakens bakgrunn og innhold

Kontrollutvalget har i brev av 13.09.2016 oversendt kontrollutvalgets behandling av sak 10/16 – offentlig anskaffelser i Ørland kommune til behandling i kommunestyret.

Kontrollutvalget i Ørland kommune sluttbehandlet sak 10/16 - OFFENTLIG ANSKAFFELSER I ØRLAND KOMMUNE – MERKNAD årsmelding og regnskap 2015 for Ørland kommune i møte 19. august 2016. Behandlingen er gjennomført i henhold til kommuneloven § 77 og § 7 i forskriftene for kontrollutvalg.

Kontrollutvalget sluttbehandlet saken i sitt møte 19. august 2016, og fattet følgende vedtak:

- *Ved kjøp av varer og tjenester skal alle enheter og avdelinger i Ørland kommune følge Anskaffelsesloven, Forskrift om offentlig anskaffelse og Ørland kommune sitt anskaffelsesreglement.*
- *Reglene for hva som er drift og hva som er investering skal følges.*
- *Ørland kommune må sikre at kommunens internkontroll i forbindelse med offentlig anskaffelser er kjent.*
- *Betingelser ved kjøp av tjenester fra næringsvirksomhet og ikke næringsvirksomhet må klarlegges i forbindelse med inngåelse av avtale.*
- *Saken sendes fram til kommunestyret.*

Vedlegg:

- 1 fremsending av sak 10 16 merknager til off anskaff
- 2 vedlegg L til sak 10 16
- 3 Vedlekk A K til sak 10 16

Saksprotokoll i Kommunestyret - Ørland kommune - 22.09.2016

Behandling:

Forslag til vedtak fremmet av Birger Austad (H) på vegne av H, SP, FRP og V

- Kommunestyret tar kontrollutvalgets innstilling til etterretning

Tilleggsforslag fremmet av Knut Ring (AP) på vegne av AP og SV:

2. Kommunestyret anmoder Fylkesmannen i Sør-Trøndelag, i henhold til Kommuneloven kapittel 10 (§59, avsnitt 1) om lovlighetskontroll av «avgjørelser truffet av folkevalgt organ eller den kommunale (..) administrasjon» basert på påstandene under om Fosen Innovasjon. Samtlige påstander er basert på sak fremmet fra Kontrollutvalget i Ørland Kommune (ØK) i kommunestyremøte 22/9-2016.
3. Hva gjelder lovlighetskontroll, er de beslutninger saken gjelder eldre enn 3 uker, ref. tidsfrist for lovlighetskontroll. Kommunestyre ble gjort oppmerksom på disse forholdene i sitt møte 22/9-2016, etter sak fra Ørland Kommunes Kontrollutvalg, tilsendt 16/9-2016. Dersom Fylkesmannen anser at fristen allikevel ikke er overholdt, anmodes Fylkesmannen til å anvende sin rett til å vurdere saken fra eget initiativ, ref. Kommuneloven § 59, pkt. 5.
4. Kommunestyret ber videre om at Kontrollutvalget gjennomfører en ekstern gransking av forholdene knyttet til innkjøp av tjenester fra Austrått AS. Rådmann bes sette de nødvendige ressurser til Kontrollutvalgets disposisjon for å kunne gjennomføre en slik ekstern gransking.
5. Rådmann bes fremlegge en redegjørelse for forholdene i forbindelse med førstkommende kommunestyremøte.

PÅSTANDER FOR LOVLIGHETSKONTROLL OG EKSTERN GRANSKING

Påstand 1 (Fosen Innovasjon) Direkteanskaffelse

Direkteanskaffelse av tjenester fra Fosen Innovasjon AS (FI). Leverandøren skal iht avtale med ØK signert 14/4-2016 levere tjenester som ikke faller inn under unntaksbestemmelsene for statens reglement for offentlige anskaffelser.

Forhold til orientering:

I kommunelovens bestemmelser om lovlighetskontroll §59 skal innkjøp ikke være gjenstand for lovlighetskontroll. I veileder gitt av KRD 21/10-13 heter det samtidig at «dersom lovlighetskontroll i en innkjøpssak avdekker brudd på andre offentligrettslige regler, blir det spørsmål om feilen medfører at avgjørelsen er ugyldig, jf. § 59 nr. 4 annet ledd». Det vises derfor til punktene under.

Påstand 2 (Fosen Innovasjon) Brudd på skatteregelverk

Skatteetaten har bestemte kriterier for hva som er næringsvirksomhet og oppdrag. Det bes vurdere om organiseringen av tjenesteinnkjøp fra FI er i strid med norsk skatteregelverk.

Påstand 3 (Fosen Innovasjon) Brudd på avtale ØK-FI

Ansettelsesprosess er i strid med avtale mellom ØK og leverandør FI.

- Kontrakten mellom FI og ØK, signert 14/4-2016 beskriver at stillingen "skal utlyses".
- Stillingen ble utlyst av FI fra 17/3-2016 (NAV-kode 1718-2016-03-4), med søknadsfrist "snarest". Annonseren ble trukket 27/3-2016, dvs kun etter 10 dager.
- Formannskapet i ØK ble i møte 9/6-2016 orientert, iht referat, om at forsvarskoordinator ble ansatt fra 1/4-16. Dvs 5 dager etter at stillingsutlysningen ble fjernet, og 13 dager før kontrakten med ØK ble signert.

Påstand 4 (Fosen Innovasjon) Inhabiliter i Kontrollutvalget

Ørland Sparebank vedtok, på bakgrunn av lovendring, desember 2015 et navneskifte av sitt daværende «Forstanderskap» til å hete «Generalforsamling». Det som i dag heter Generalforsamling består av 6 kundevalgte, 3 politisk oppnevnte samt 3 ansatte representanter. Ved politisk oppnevning den 22/10-15 het organet fremdeles Forstanderskap. I følge bankens nye vedtekter (gjeldende fra 1/1-16) er generalforsamlingens «høyeste myndighet» og skal sørge for «godkjenning av årsregnskap og årsberetning samt disponering av overskudd og utbytte» samt «behandle saker som etter lov eller vedtekter hører inn under generalforsamlingen» (kapittel 3, §3-9, pkt 2-3) Nestleder i Kontrollutvalget deltok i møtene 20/5, 15/6 og 19/8 i Kontrollutvalgets behandling av ØKs innkjøp fra FI, der Ørland Sparebank er medeier. Kontrollutvalgets nestleder er også leder av Ørland Sparebanks generalforsamling (tidl. kalt Forstanderskap). Ørland Sparebank er medeier i Fosen Innovasjon.

Det bes vurderes hvorvidt Kontrollutvalgets nestleder i Kontrollutvalgssaken om Fosen Innovasjon er underlagt forvaltningslovens bestemmelser om habilitet, ref. kap. 2, § 6, bokstav e, pkt 1:

En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltningssak

e) når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken,

Påstand 5 (Fosen Innovasjon) Manglende utredning

I henhold til kommuneloven §23 pkt 2 skal «administrasjonssjefen (..) påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet». Funksjonen som forsvarskoordinator ble vedtatt av Kommunestyret i budsjettmøte 17/12-15. Formannskapet ble fremlagt orientering om organisering i flere av sine møter (bla. 12/2-16, 17/3-16, 14/4-16, og 9/6-16).

Videre, i rådmannens hørings svar til Kontrollutvalget (datert 15/8-16) bekrefter rådmann at det «ikke [ble] foretatt en egen vurdering» av innkjøpets lovlighet. Rådmann beskriver i samme notat at omorganiseringen av forsvarskoordinatorfunksjonen ble endret etter signal fra «politisk ledelse».

Påstand 6 (Austrått AS)

Direkteanskaffelse av tjenester fra Austrått Camping og Motell (Austrått AS).

Administrasjonen har over uvis tid gjennomført innkjøp av tjenester (beredskap og/eller markedsføring av tomter for salg) fra Austrått AS (foretaksnummer 997 063 112), uten at disse på noe tidspunkt er lagt ut på anbud.

Det vises i den anledning til faktura sendt fra leverandøren 16/12-15, fremlagt for Kontrollutvalgets i møte 4/3-16 (se møteprotokoll). Fakturaen er på kroner 812.550 merket «tjenester utført iht avtale 2015». Det foreligger ingen kontrakt for oppdraget.

Påstand 7 (Austrått AS) Brudd på skatteregelverk

Organisering av tjenesteinnkjøp fra Austrått AS er i strid med norsk skatteregelverk.

Betingelsene for leverandørens virksomhet er i strid med Skatteetatens kriterier for hva som er næringsvirksomhet og oppdrag. Herunder bestemmelser knyttet mot fasiliteter, erstattelighet av leverandør, og egne driftsmateriell.

Påstand 8 (Austrått AS) Brudd på kommuners økonomiregelverk

Finansiering av driftstjenester med investeringsmidler. Det har i saken fra Kontrollutvalget ikke fremkommet hvilke tjenester Austrått AS har levert for kommunen. Det antas at tjenestene er både markedsføring av tomtsalg, og beredskapsarbeid. Dersom en eller flere av disse tjenestene faller under driftsbudsjettets oppgaver, men er finansiert over investeringsbudsjettet, så er dette et brudd med Statens økonomireglement for kommunene. Det vises også i denne anledning til faktura sendt fra leverandøren 16/12-15, fremlagt for Kontrollutvalgets i møte 4/3-16 (se møteprotokoll). Fakturaen er på kroner 812.550 merket «tjenester utført iht avtale 2015». Det foreligger ingen kontrakt for oppdraget.

Påstand 9 (Austrått AS) Manglende utredning ved innkjøpsbeslutning

Det fremkommer verken i Kontrollutvalgets protokoller eller i saksfremlegget fra Kontrollutvalget noen redegjørelse fra administrasjonen om bakgrunnen for innkjøpsbeslutningen. Rådmann er pålagt å utrede rammene for innkjøpet (dvs. bla. krav om anbud og anbudsprotokoll). I tillegg etterlyses en redegjørelse for hvorfor rådmann valgte å omgå regelverket.

Påstand 10 (Austrått AS) Brudd på regelverk om næringskoder

Austrått AS (foretaksnummer 997 063 112) er registrert som Austrått Camping og Motell AS, og er registrert for næring 55.300, dvs. «drift av campingplasser». Det bes vurdere hvilke plikter kommunen som innkjøper har ved utbetalinger til leverandører med feil foretaksnummer og næringskode.

Brekstad, 22 september 2016

Signaturer

Knut Ring

Gunnhild Tettli

Irja Døsvik

Tonje Sundet

Roar Hegvik

Øyvind Næss

Votering

Saken avstemmes som pkt 1-5, hvor forslag fremmet av Birger Austad (H) på vegne av H, SP, FRP og V gjeldende Kontrollutvalgets innstilling er pkt 1 og tilleggsforslag fremmet av Knut Ring (AP) på vegne av AP og SV er pkt 2-5.

Forslag til vedtak fremmet av Birger Austad (H) på vegne av H, SP, FRP og V, ble enstemmig vedtatt.

Forslag til vedtak fremmet av Knut Ring (AP) på vegne av AP og SV, punkt 2 – 5 falt med 6 mot 19 stemmer.

Vedtak:

Kommunestyret tar kontrollutvalgets innstilling til etterretning.

Kontrollutvalgets innstilling:

1. Kommunestyret pålegger alle avdelinger og enheter i Ørland kommune om at følgende lover, forskrifter, egne reglement og internkontroll skal etterleves i forbindelse med offentlig anskaffelser:
 - Anskaffelsesloven, Forskrift om offentlig anskaffelse og Ørland kommune sitt anskaffelsesreglement følges.
 - Reglene for hva som er drift og hva som er investering skal følges.
 - Kommunens internkontroll i forbindelse med offentlig anskaffelser skal være kjent.

Betingelser ved kjøp av tjenester fra næringsvirksomhet og ikke næringsvirksomhet må klarlegges i forbindelse med inngåelse av avtaler.